

Wat een thuiskomst

Jan Glas

Om precies te zijn 38.945 boompjes waren er nodig om een paartje Buizerds te verlokken om in Hellum te gaan wonen. Het nest, een onderbouw van een Corvus-familie, zat er al enkele jaren in een 25-jarige berk op een hoogte van 6 meter. Vanaf het begin van de bosaanplant waren er tijdens de winterperiode Buizerds aanwezig. Regelmatig staat kip op het menu, in de hoop op een overblijvend paartje.

In 1996 was het zover. De meeste Buizerds waren uit het gebied verdwenen maar een donker en een heel licht exemplaar waren nog tot ver in het voorjaar aanwezig. Zowel in 1996 als in 1997 moest er echter zonodig met crossmotoren rond het bosje worden gescheurd. Afgelopen zomer bleef het echter rustig. Begin mei was het kraaiennest duidelijk groter geworden en voorzien van verse takken; het had een doorsnee van meer dan een meter gekregen. Op 25 mei kon ik mijn nieuwsgierigheid niet bedwingen. Met gebruik van een lange ladder geplaatst tegen het naaststaande eikenboompje kon ik zien dat er in ieder geval een ei in het nest lag. Omstreeks 1 juli waren we terug van vakantie. De vele witte poep rond de nestboom gaf aan dat er jongen moesten zijn. Wat een thuiskomst!

Op 8 juli 's avonds kwam Rinus Dillerop langs om de jonge Buteo's te ringen. Twee halfwas jongen werden uit het toch wel gammele nest gehaald om het hele ritueel te ondergaan. Het nest lag eigenlijk alleen op enkele erg dunne takken met een doorsnee van enkele cms. We hadden nog maar net besloten dat het nest verstevigd moest worden, of het lag al op de grond. Snel van huis een stuk Ursus-gaas gehaald en dit op enkele iets steviger takken en tegen de stam vastgezet. Hierop deponeerden we het oude nestmateriaal, en de jongen zaten op pluche! In augustus zag ik beide jongen in de buurt op weidepaaltjes zitten wachten op het aandrigen van prooi. Begin september zweefden de oude en jonge Buizerds soms naast elkaar in de lucht boven de bosrand, profiterend van de opstijgende wind. Na jarenlang alleen maar melding te hebben gemaakt van vergiftigde Buizerds in onze gemeente (Slochteren), is dit toch een magnifieke gebeurtenis. En dat voor je deur!

Een ander verhaal, maar dan met Torenvalken, eindigde ook met een happy ending. Deze gebeurtenissen in 1998 vonden plaats op het terrein van de aluminiumfabriek te Delfzijl. Het verslag hierover stond tevens in het personeelsblad van Aldel. Het moet worden gezien als een aktie in een uitzonderlijk geval. Eenmalig dus.

Sinds de oprichting van Aldel broeden er Torenvalken op het fabrieksterrein. Soms zitten ze op dewatertoren en/of in de steunpilaren van de bandbrug die is verbonden met de grote aluinaardesilo. Ook de oostwand van de elektrolysehal 2 is zo'n plek waar al jaren een paartje 'woont' en broedt, veelal met succes. In maart was het

tussen beide hallen een drukte van belang, een algehele renovatie was in volle gang. Ondanks de drukte en het lawaai hadden de Torenvalken eieren gelegd. Helaas moest op de bewuste plek het laatste deel van de afzuigleiding worden gemonteerd. Vanwege het klimaat in de hal konden de werkzaamheden niet worden stopgezet. Na overleg heb ik besloten om de eieren op 4 april om 8.05 uur op te halen en te laten uitbroeden en grootbrengen bij het vogelasiel 'De Fûgelspits' te Anjum. De gang van zaken was als volgt:

4 april: in een verwarmde box 6 eieren gehaald van Aldel en naar Anjum gebracht;

24 april: alle 6 eieren zijn uitgekomen; de jonge valkjes worden 5x per dag met een pincet gevoerd. Het voedsel bestaat uit gemalen eendagskuikens.

22 juni: de jonge valkjes worden in een grote vliegkooi geplaatst; ieder krijgt nu per dag twee eendagskuikens.

6 juli: vandaag gaat de vliegkooi open en mogen de valkjes vrij rondvliegen. Krijgen ze honger, dan komen ze terug in de kooi om voer te halen. De tussenpozen tussen de opeenvolgende kooibezoeken worden steeds langer en uiteindelijk komen ze niet meer terug. Ze kunnen nu zelf muizen vangen.

Wie weet vliegen ze nog eens naar hun 'roots' terug. Het vogelasiel 'De Fûgelpits' wordt geheel gerund door vrijwilligers en moet zich financieel instandhouden met giften en donaties. Aldel heeft voor de valkjes kost en inwoning betaald.

Ook in 1999 broedden er Torenvalken op het fabrieksterrein. Een paartje had een nest in een de eerder genoemde steunpilaar van de bandbrug. Als afronding op de renovatie moesten deze steunpilaren worden voorzien van een coating. Toen ik er lucht van kreeg, waren de steigerbouwers al druk bezig, potjandorie opnieuw een probleem. In goed overleg zijn de werkzaamheden stilgelegd tot de valkjes waren uitgevlogen. Op 28 juli zijn door Jan Doevedans 4 jongen geringd. Toen werd tevens vastgesteld dat het niet om gewone Torenvalken ging, maar om de ondersoort *Falco tinnunculus aldellus*.

Adres: Kappersshuttenweg 11, 9627 TD Hellum.

Tekening: Gilbert van Averniet